

KILLYÉNI ANDRÁS

A vívópást története

Pósta Sándor életútja a kolozsvári vívóteremtől a párizsi olimpiáig

Előszó

A következő történet a XX. század első éveiben játszódik, többnyire Kolozsváron. Akkor, amikor a város főterén már állott Mátyás király lovas szobra, az úri közönség pedig a New York szállóban mulatott. Amikor az egyetem új épületében már a legmagasabb szinten oktattak a professzorok, az egyetemi klinikákon pedig a kor legmodernebb eszközeivel gyógyítottak. Röviden: amikor Kolozsvár a magyar korona egyik legértékesebb drágakövének számított.

Kolozsvár ezidőtájt valódi oktatási központ volt. A katolikusok, reformátusok és unitáriusok gimnáziumaiban ezernél több diák tanult, az egyetem négy karán, illetve a kereskedelmi és gazdasági akadémiákon úgyszintén. A tanító- és tanítónőképző mellett polgári iskolák sorában koptatták a fiatalok a padokat. Sőt, már a leánygimnázium is létezett, amely a Sétátér mellett gyönyörű épülettel rendelkezett.

A kor látványos vívmányai: a gáz-, villany- és ivóvíz ellátás, a kanálisrendszer, a telekkönyv, a parkok és a sétateretek. És az egyesületek sora, ahol a város polgárai megtalálhatták kedvenc szórakozásukat, időtöltésüket, többek között kedvükre űzhették a korszak divatos sportjait. Télen a korcsolyázást, tavasztól őszig az atlétikát, a kerékpározást, a labdarúgást és más labdajátékokat, az úszást vagy éppen a vívást.

Ekkor már évek óta magas szintű sportélet zajlott a középiskolákban, az akadémiákon, illetve az egyetemen. Az igazgatók, rektorok jól tudták, hogy az oktatás mellett a testnevelés is fontos. Ők maguk is sportoltak, részt vettek különböző egyesületek munkájában. Haller Károly, Óvári Kelemen, Fabinyi Rudolf, Szabó Dénes, Felméri Lajos vagy Istvánffy Gyula – íme, néhány név azok közül, akik sportvezetőként is maradandót alkottak.

Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy a XX. század fordulóján a kolozsvári sportélet emblematikus sportja a vívás volt, közel nyolcvanéves múlttal. Gróf Kendeffy Ádám és báró Wesselényi Miklós kezdeményezésére Kolozsváron Pesttel egy időben indult meg a vívás intézményes oktatása. Sőt, az 1830-as évektől

ösztöndíjas rendszer is létezett, így arisztokrata pártfogóknak köszönhetően szerényebb anyagi háttérrel rendelkező ifjak is vívhattak.

A vívás hagyománya túlélte az 1848–49-es szabadságharc leverését követő nehéz éveket, 1872-ben pedig felépült a város első szakszerű torna- és vívóterme. Ennek ellenére az 1890-es évekre a vívósport hanyatlott, mígnem ifjabb Wesselényi Miklós (az árvízi hős Wesselényi Miklós fia) újraélesztette a vívóéletet.

A modern vívóakadémiák kora Kolozsváron

Kolozsváron 1818-ban nyílt meg az első vívóterem, Gaetani Biasini olasz vívómester magániskolája. Biasininek sikerült az előkelő erdélyi ifjúsággal megszerettetnie a vívást. Nála vívtak olyan jeles személyiségek, mint gróf Kendeffy Ádám, az erdélyi reformmozgalom kiemelkedő alakja, báró Jósika Lajos, az erdélyi Római Katolikus Státus világi elnöke, vagy gróf Béli Ferenc, de rendszeresen látogatta vívótermét a fiatal zsbói arisztokrata és sportember, Wesselényi Miklós is.

A kolozsvári vívás története tehát Gaetano Biasini olasz vívómester tevékenységével kezdődött. A tudás, illetve a vívómesteri állás ezután mesterről mesterre szállt. Biasinit tanítványa, Uzoni Antal, őt pedig kettőjük tanítványa, Helmreich Jakab követte. És a sor folytatódott Tompa Károllyal, Páska Zoltánnal és Kövári Mihállyal, majd annak fiával, Köváry Arthurral. Mesterekkel és tanítványokkal, akik mind fontosnak tartották, hogy továbbadják tudásukat, illetve a lovagiasság szellemét.

Az 1860-as évek közepén az enyhülő politikai nyomás és a sport iránti igény előrevetítette, hogy szükség lesz egy olyan egyesületre, amely lehetővé teszi a vívás oktatását, illetve az iskolai tornatanítást. Majd a kiegyezést követően megalakult a Torna- és Vívó Egylet. Így a vívás ezután is a város hagyományos – és egyben egyik legsikeresebb – sportága maradt. Az egyetem 1872-es megalapítása után sok egyetemista is elkezdett vívni, hiszen az egyesület számára is sportolási lehetőséget biztosított.

A kolozsvári vívók köréhez tartozott ifjabb Wesselényi Miklós koronaőr is. Wesselényi, ahányszor csak a városban tartózkodott, eljárt vívni, emellett a kis vívókör „lelke” volt. Amikor az 1890-es évek közepén elterjedt Magyarországon az olasz kardvívás, Wesselényi felismerte, hogy e rendszernek pozitív hatása lehet a magyar kardiskolára. S amikor sokan szembeszálltak vele, olasz vívómestert hívott Kolozs-

vára egy vívóakadémia megszervezésére. Frederico Giroladini mester pedig, aki akkor éppen Budapesten tartózkodott, szívesen jött, és a kolozsváriak rögtön megszerették.

Wesselényi és Giroladini lelkes támogatóra talált Kolozsváron Vermes Lajos egyetemi vívómester személyében. Vermes, aki szintén a vívás nagy kedvelője és mestere volt, az egyetem által meghirdetett torna- és vívómesteri állást foglalta el 1896-ban. Az egyetem célja egyértelmű volt: berkeiben akarta megoldani – méghozzá a legmagasabb szinten – a testnevelés oktatását. Ennek érdekében alkalmazták Vermest, a kor kiváló, de bohém életű sportolóját, sportvezetőjét.

Vermesről számos „münchhauseni” történet keringett az akkori magyar sportéletben. Elkötelezett sportszervező volt, családja vagyonát is a sportba fektette. Szabadkán kerékpárpályát építtetett saját költségén, a közeli Palicsfürdőn pedig villája olimpiai faluként működött. Évente szervezte a palicsi játékokat, ahol a magyar sport legjobbjai versenyeztek. Ám a pénz igen hamar elfogyott.

Kolozsváron szerették, tisztelték őt. Az egyetem köszönetképpen kis tornatermet biztosított számára, amikor pedig 1902-ben elkészült az új főépület, az első emeleten helyet kapott az új vívó- és tornaterem is. Kolozsvári melléfogásai ellenére (revolverrel szétkergette az egyetemi atlétikai klub közgyűlését, mert nem úgy döntöttek, ahogy ő szeretne volna; egyetemi pecsét került egy olyan, általa kiállított oklevélre, amely sikereit és rekordjait igazolta – ezek az eredmények mindmáig kérdésesek) nem állították félre, hanem olyan játékeret biztosítottak számára, ahol kedvére tevékenykedhetett az egyetem hírnevének csorbítása nélkül – így kezdett a birkózókkal foglalkozni.

Gerentsér és Pósta találkozásása

A kolozsvári vívócsoporthoz új mestert szerződttetett 1900-ban Gerentsér László személyében. Gerentsér a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club (KEAC) 1902-es alapítása után az új egyesület vívómestere lett, majd 1903-tól az egyetem is alkalmazta őt a modern sportok és a vívás oktatójaként.

Gerentsér már más profilú testnevelő volt. Aprólékos és pontos; a sportot tudományként kezelte. Atlétikai és vívó szakkönyveit mindmáig számontartja a szakirodalom. Igazi pedagógusként maga köré gyűjtötte a vívás szerelmeseit. De ami talán még fon-

tosabb: képes volt összetartani a széthúzó kolozsvári sportéletet. Ideje nagy részét tanítványaival töltötte, elemzett, tanított, és közben ő maga is tanult. A vívás elméletét a gyakorlatba is átültette, tanítványainak nagy öröme.

Az egyetem legjobb vívói mind az ő köréhez tartoztak. Ehhez a csoporthoz csatlakozott a fiatal Pósta Sándor is, amikor 1906 őszén elkezdte tanulmányait a tudományegyetem orvosi karán.

Pósta bajai iskolai éve alatt szerette meg a sportot. Tornatanárának köszönhetően verekedési kedvét felváltotta a mérőszalag és a stopperóra iránti áhítatos tisztelete, egy vívóakadémia során pedig megismerkedett a kor talán legnagyobb mesterével, az akkor már Budapesten tartózkodó Italo Santellivel. Santelli hat hétig képezte Póstát, aki később elismerte: „a jó Isten a vívást és engem egymásnak teremtett. Santelli bűne!”

Később Pósta belépett Gerentsér mester vívóedzésére, és ettől a pillanattól minden délutáni edzés, 5 és 9 óra között, életének része lett. A helyi „öreg” vívók, Repeczky Andor és László, Vértes Béla, Tódor Árpád, Bányász Jenő és Czenker Béla hamar befogadták, hiszen Pósta a vívás magas szintű művelésének elkötelezett híve volt.

A kolozsvári vívócsoporthoz fordulatot jelentett, amikor Gerentsér legkiválóbb diákjai – így Pósta is – úgy érezték, elérkezett a megmérettetés pillanata, mesterük pedig hallgatott rájuk, és benevezte őket a budapesti főiskolás bajnokságra.

Pósta Sándor *Huszonöt év* című – a Testnevelés című lapban 1932–33-ban megjelent – emlékezéseiből idézünk:

„Arra nem emlékszem, jutott-e közülünk valaki a döntőbe. Én nem. Tolongtam egy darabig az előmérkőzéseken, szúrtam, szúrtam. Honnan szedtem, azt nem tudom, annyi biztos, hogy mindenkinek és mindenbe föltartó szúrását csináltam. A végén az öregebb rókák rájöttek, hogy döfök, ha felém mozdulnak, tehát becsaptak, és a döntőből kicsomagoltak...

Őszintén szólva, nem számítottam arra, hogy a versenyen biztosan első leszek, mert mégis Bányász meg Vértes öregebbek voltak, de azt biztosra vettem, hogy a második én leszek. Nevéssen ki az a vidéki vívó, aki az első versenyre nem azzal a komoly reménységgel megy a fővárosba, hogy no most aztán megmutatom, hogy vagyok én is olyan legény, mint a pesti ficsúrok!

Visszajövet a vasúton meglehetősen szótlan voltam. Rágódtam a gólyavár vívórejtelmeim, kezdtem

magamat korholni, hogy is lehettem oly együgyű... folyton szűrni... bele... lehetett volna fejbágást is csinálni... traverzónét is... talán... Hát mi az ördögnek kupdaráztam, mikor sosem szoktam csinálni?! Megtanulom a föltartó szúrását!... Elment az eszem... a fejemet a kofferebben felejtettem... Ezalatt a többiek élénken tárgyalták a zsüri magatartását, és mire a gyors Csucsánál, a kanyargó Körös partján haladt, megállapították, hogy nem érdemes Pestre menni, mert a zsüri elnyomja a vidéket.

Kolozsvárott már tisztán látta minden vívószakértő, hogy mi a versenyt tulajdonképpen fölényszeresen megnyertük, de a fővárosiak szolidaritása (akkor ugyan még ez a divatos szó nem szerepelt, – valami ennél sokkal csúfosabbat alkalmaztunk) nem engedett bennünket érvényesülni. Csak Gerentsér csóváltatta a fejét, és végül is kimondta: »...biztosan rosszul vívtatok... mindig mondom én, hogy nem tudtok sömmit se!«

Pósta Sándor talán legnagyobb erénye az volt, hogy állandóan törekedett tudásának csiszolására, javítására. Míg csapattársai a bíraskodásról és élményeiről meséltek, ő már a szúrópárnánál gyakorolt, s közben arra törekedett, hogy megtalálja a versenyen elkövetett hibáit, és azokat kijavítsa. Tudatosan készült az edzéseken, mindent azzal a céllal tanult meg, hogy később a versenyeken alkalmazza. Talán ez volt az egyik oka kiemelkedő eredményeinek: sokkal jobban teljesített a versenyeken, mint az edzéseken.

Nagy csapást jelentett a vívók számára, amikor mesterük, Gerentsér László, 1907-ben távozott Kolozsvárról, és a fővárosban folytatta karrierjét. Ám a vívók összefogtak, a problémák pedig „összerázták” a kis kolozsvári csapatot, amely a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club vívószakosztályaként működött.

A csapat saját magát képezve készült a versenyekre. A lelkes munka eredményeként egyre nőtt az edzésre jelentkezők száma, a legjobbak pedig gyakran jártak versenyekre, hogy tapasztalatot szerezzenek. Különösen fontos pillanat volt Pósta második budapesti versenyzése, amelyen második lett, és egy gyönyörű tiszteletdíjjal tért haza. Ezt követően a Szegedi Vívó Egylet versenyén újabb második helyezést ért el, a kolozsvári vívókra pedig felfigyeltek a szakértők.

Első sikerek országos szinten

A kolozsvári sportolók talán legnagyobb gondját az jelentette, hogyan teremtsék elő a versenyekre az utazási költségeket. Emellett a vasút időigényes meg-

oldás volt. Így a kolozsváriak ritkábban jelentkeztek versenyekre – többnyire csak akkor, amikor az utazás és a szállás anyagi oldala biztosítható volt.

A szükséges pénzösszeg megszerzése érdekében gyűjtés folyt a bálokon, az egyetemen, az úri körökben. Az is megesett, hogy utazás előtt meglett a szükséges összeg, ám azután hamarosan köddé vált – egy elvesztett kártyapartin. Volt, amikor a szerencse segített: egy nem várt honorárium formájában, vagy éppen jóakarók segítségével – ilyen lelkes támogató volt dr. Szabó Dénes professzor, a KEAC elnöke. Ismét Pósta emlékezéseiből idézünk:

„Szabó Dénes professzor szigorú, pontos és lelkiismeretes vezetése, végtelen szeretete biztosította az akkori KEAC komoly, céltudatos munkáját.

Minden versenyen, minden komoly tréningen megjelent és ami a versenyek nyilvántartását illeti, őnála pontosabban senki sem tudta, hogy hol, milyen verseny van és mindig ellenőrizte, vajon a KEAC kellő időben leadta-e a nevezéseket.

Tőviről hegyire elkérdezte a versenyek lefolyását és velünk együtt igyekezett nemcsak az elérhető eredmények biztosítására, hanem a szerzett tapasztalatok értékesítésére is.

A klub ügyeiről referáltam neki a lakásán, mikor hirtelen az kérdi tőlem... ki megy a prágai vívóversenyre?...

– Tőlünk, méltóságos uram, senki.

– És miért nem? – ha szabad kérdeznem?

– A klubnak erre a kiküldetésre nincs pénze, a magunké pedig elfogyott.

– És te?

Ez a 'te' kissé szigorúan hangzott, mert az értelme az volt, hogy öméltósága jól tudta, miszerint a szanatóriumban, ahol én alorvos voltam, mindig csurrant-cseppent valami jövedelem.

Én a kérdést jól megértettem, éppen azért rövidesen beszámoltam arról, mennyit kerestem, és mire költöttem.

– Hát mennyi kell erre a versenyre?

– Körülbelül harmincöt korona – feleltem abban a tudatban, hogy valamiképpen félárú jeggyel, harmadik osztályon a nemzetközi dicsőség tényleg megúszható.

A professzor szó nélkül kinyitotta a dolgozószobájában álló kis Wertheim-kasszát, és átadott száz koronát.

– El kell menned arra a vívóversenyre! Azt akarom, hogy a KEAC-ról külföldön is tudjanak! Majd megadod, ha lesz fölösleges pénzed.

A jó Isten tudja, hogy miért, de azóta sem volt fölösleges száz koronám, és ahogy a viszonyokat látom, a másvilágon is moratóriumot kell kérnem az évek óta ott tanyázó Szabó Dénes bácsitól.”

A kolozsvári vívók ez időben a törrel is kacérkodtak, hiszen ezt a fegyvernemet Magyarországon kevesen űzték, így a jó helyezésre nagyobb volt az esély, emellett pedig számos kardozó ügyesen bánt a törrel is.

1909 őszén nagy álom vált valóra a kolozsvári vívók számára: hosszas levelezés után sikerült olasz vívómestert szerződtetnie a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Clubnak Carlo De Palma személyében. Némi gondot csak az jelentett, hogy a mester az olaszon kívül semmilyen nyelvet sem beszélt.

Az egyedüli tolmácsa Pósta volt, aki katonai szolgálata alatt megtanult olaszul. De Palma elsősorban Pósta számára jelentett óriási előrelépést, mert rengeteg olyan új ismeretet tanított kedvenc vívójának, amelyet Pósta később hasznosítani tudott karrierje során.

Akkoriban egy versenyről hazahozott tiszteletdíj jelentette a megbecsülést a sportolók számára, a sportvezetők pedig nyugtázták: nem ok nélkül küzdöttek a kiszállás anyagi oldalának biztosításáért. A helyi vívók 1909-ben neveztek be először igazán rangos, országos szintű versenyre, amelynek Pozsony adott otthont.

Erre a versenyre a legjobb magyar vívók jelentkeztek. Közülük kiemelkedett Schenker Zoltán, akinek erejéről és támadó szellemű vívásáról akkoriban legendák keringtek a vívók között, valamint Mészáros Ervin, akiről mindenki tudta, hogy a legjobban tud védekezni. A győzelmet végül Krencsey Géza szerezte meg. Pósta bejutott a döntőbe, ahol az előkelő ötödik helyen végzett – ez kimagasló eredmény volt, ha figyelembe vesszük a döntő igen erős mezőnyét.

Pósta számára is szép sikert jelentett a pozsonyi verseny. A döntőben való helytállás mellett igen értékes volt számára a Schenker Zoltán felett aratott győzelem. Amint később megjegyezte, a verseny során tudatosodott benne, hogy technikai hiányosságait ésszel és taktikával pótolhatja. Az edzések során Pósta megpillantotta a félmeztelenre vetkőzött Schenkert, és megfigyelte gyenge pontját: „a vívószemem azonban azonnal fölfedezte a jobb karján és oldalán levő áruló csíkokat...” Ezt kihasználva sikerült elérnie élete egyik legnagyobb győzelmét, amely önbizalmat adott számára a folytatásra.

A verseny egyik érdekessége a nők nemzetközi versenye volt, hiszen ennek megrendezése 1909-ben nagy sikert jelentett. Ez volt az első szabályszerű verseny a nők számára Magyarországon, és Fodor Károlyé az érdem, hiszen az ő tanítványai adták a résztvevők nagyobb részét – a Színművészeti Akadémiáról (a vívás ott kötelező tantárgy volt).

A győzelmet Tary Gizella szerezte meg, aki a Fodor-intézetben tanult vívni, és olyan magas szinten sajátította el a vívás tudományát, hogy Santelli mester javaslata és gyűjtőakciója nyomán 1924-ben neveztek a párizsi olimpia női törversenyére, ahol a hatodik helyet szerezte meg. Ő volt az első magyar női olimpikon.

A pozsonyi versenynapok másik érdekessége, hogy a legjobb vívók a Makay vívóterembe járó nőkkel is gyakorolhattak. Erre Pósta mindig nagy szeretettel gondolt vissza:

„Nem azt ambicionáltam, hogy közülük a legerősebbel vívjak, mondhatnám a leggyengébbet választottam, aki »véletlenül« a legcsinosabb volt... Ebben a hölgyversenyben fölényesen győztem, mert meghívást kaptam a törleckék folytatására – a verseny után.”

Az 1909-es év nagy sikere az első rangos kolozsvári vívóverseny megrendezése volt, amelyet számos híresség tisztelt meg jelenlétével. A versenyt nem volt könnyű megszervezni, hiszen a vívóverseny elengedhetetlen része volt a tiszteletdíj, a résztvevő vívók pedig igen nagy hangsúlyt helyeztek a megfelelő díj kiválasztására. A győztes választhatott először, utána a második, majd a harmadik helyezett, s így tovább a döntő utolsó helyezettjéig.

A kolozsváriak legnagyobb sikerét Pósta Sándor győzelme jelentette a törversenyben, hiszen éppen Schenker Zoltánt győzte le (aki törben is remek versenyző volt). Ezt követte az 1909 májusában megnyert „Délmagyarország kardbajnoka” cím. A bajnoki címet Pósta fényes vívóstílusának köszönhetette, ezt a Nemzeti Sport akkori tudósítója is kiemelte: „Biztos tempója, nyugodtsága és alapos technikája a közönség osztatlan tetszését és rokonszenvét vívták ki.”

Nemzetközi sikerek

1910-ben a kolozsvári vívók először szerepeltek nemzetközi versenyben, Prágában. Mivel a magyarok nem küldtek versenybírókat, a három magyar versenyző (Lerner Artúr, Földes Dezső és Pósta Sándor) ko-

moly hátránnyal indult a versenyben. A vívásban a bíraskodás mindig gondot jelentett. Általában a nagy vívónemzetek bírót is neveztek egy-egy versenyre – így próbálták kiharcolni az ellenfelektől a tisztességes bíraskodást.

A prágai verseny másik érdekessége a lebonyolítási rendszer volt. Egy-egy mérkőzés négy percig tartott; aki ez alatt kevesebb tust kapott, az győzött. A megfelelő taktika kiválasztása is nehéz feladat volt, hiszen mind a tuselőny megtartása, mind a nagyobb előny kiharcolása, s ezután a páston történő „csoszogás” igen fárasztó volt. Végül mindhárom magyar bejutott a döntőbe.

Pósta nemzetközi szinten ismeretlen vívó volt ekkor, így csak akkor figyeltek fel rá, amikor Vilém Goppoldot, a helyiek hírességét, a londoni olimpia bronzérmes kardvívóját harmadszor is megverte 4:0 arányban. Így nem csoda, hogy a döntő során érvényesült a rendezők óhaja: Pósta, aki veretlen volt, csak az utolsó fordulóban került össze Goppolddal. Bár a mérkőzés egyszerűnek ígérkezett, a zsűri vigyázott, hogy Pósta semmiképpen se nyerjen. „Szegény Goppold törkesztyűjén át csurgott a vér, annyi és olyan kézvágást kapott tőlem, s mikor ezek után még nyolc adott tusomat sem fogadták el, én is elvesztettem az önuralmamot és azt mondtam: ...uraim! Goppold úrnak ajándékozom ezt a mérkőzést... Összeszedtem a holmimat és dühtől tajtékozva, a közönség lelkes éljenzése közben a társaságot otthagytam” – írta a mérkőzésről Pósta.

Így végül Földes Dezső végzett a második helyen a kard döntőben, Pósta Sándor pedig harmadik lett – közöttük a tusarány döntött.

Az idő előtti hazautazást végül is a kis magyar csapat meggátolta, mert a törverseny nagy esélyesének Földes Dezső számított. Neki mindenképpen segíteni kellett a döntőben, és Pósta erre – mint jó töröző – nagyon is alkalmas volt. Goppold annyira restellte a karddöntőben történeteket, hogy a törversenyből visszalépett. A magyar taktika pedig kiválóan működött: Pósta „kikészítette” az ellenfeleit, akikkel óriási csatákat vívott, míg Földes ezalatt megnyerte a versenyt. Pósta is kiválóan vívott, így végül a harmadik helyet szerezte meg.

1910-ben az olaszországi Ferrara is rangos nemzetközi vívóversenynek adott otthont. Italo Santelli javaslatára, akivel Pósta jó barátságot ápolt, elküldték Pósta nevezését is, majd előzetesen egyeztettek, hogy Velencében találkoznak, és együtt utaznak el a ver-

senyre. Ám a kiutazás ezúttal is lehetetlennek tűnt: hiányzott a kiutazáshoz szükséges összeg.

Posta a későbbi híres orvosprofesszornak, Vidakovits Kamillónak segített egy műtét során mint segédorvos. Jakobi Kálmánnak, a kolozsvári munkásbiztosító igazgatójának édesapját operálták. A sikeres műtét után Jakobi személyesen kereste fel Póstát, és egy borítékot nyújtott át honoráriumként, hiszen az igazgató úgy hallotta: Pósta híres vívó, és Olaszországba készül versenyezni. A vívó későbbi emlékezései szerint:

„Mikor a szobámból kiment, bizonyos keserűséggel forgattam a borítékot. Hiszen a legjobb esetben is hús koronáról lehet szó s ezzel bizony még Nagyváradig is nehezen jutok el, hát még Ferraráig.

Kétszáz korona volt a borítékban! Elképzelhetetlen összeg egy műtét segédkezéséért, de megvolt.”

A ferrarai versenyt a profizmus jellemezte. Kétszázketten neveztek be, és a legnagyobb tekintélyű mesterek bíraskodtak kifogástalanul: Carlo Pessina mester Rómából, Varrone mester Modenából, illetve Italo Santelli mester Budapestről.

Pessina az akkori leghíresebb vívóiskola, a római Scuola Magistrale „vicedirektora”, a világ egyik legnagyobb vívómestere volt. Az intézetet mindenki csodálta, ide csak tiszték és altiszték iratkozhattak be képzésre.

A versenyre nagyszámú vívó nevezett, közel száznyolcvan, közülük kiemelkedtek az olasz Nedo Nadi és Pietro Baldi, valamint az orosz Vladimir Andrejev.

A verseny jól indult Pósta számára: mind a tör-, mind a karddöntőbe bejutott. A törvívásban elért eredménye értékes volt, hiszen kiváló olasz törözők ellen versenyzett. Azonnal szaladt és sürgönyözött mesterének, Carlo De Palmának, hogy bejelentse a sikert.

A döntő első mérkőzése Nedo Nadi ellen zajlott. Nadi már akkor Olaszország egyik legjobb törözője volt – később a világ legjobbja lett, öt olimpiai aranyból kettőt a tör egyéni versenyében szerezte (1912-ben és 1920-ban). Háromnegyed óra után sem született tus, így Pósta nehéz döntés előtt állott: ha folytatja a tördöntőjét, a legjobb helyezés, amelyet elérhet, egy harmadik-negyedik hely lehetett volna. Ugyanakkor nem maradt volna ereje a karddöntőre, ahol komoly esélyekkel indult. Így az ellenfelek nagy örömeire, illetve Nadi csalódására (hiszen öt kegyetlenül megkínozta), az első szünetben visszalépett a küzdelmektől.

A kardverseny döntője jól indult Pósta számára. Négy győzelem után következett az orosz Andrejev, aki ellen sima győzelmet vártak, ám Pósta „elkönnyelműsködte” az asszót. A 4:3-as vereség után pedig újabb két vereség következett, így Nadi nyerte meg a döntőt Schenker Zoltán előtt. Pósta pedig szomorúan jegyezte meg: ha Andrejevtől nem kap ki, akkor egy vereséggel zárt volna, és megnyeri a versenyt. Így csak az ötödik helyen zárt. De az eredmény így is fantasztikus volt.

Epilógus

Az első világháború kitörésekor elsőként vonult hadba mint zászlóalj főorvos. Nem gondolta komolyan, mivel járhat a háború; úgy érezte, hogy egy újabb jó alkalom lehet vívóversenyekre járni.

Nem így történt. Barátját, Repeczky Bandit soha többé nem látta. Repeczky talán a magyar vívók első hősi halottja volt. És rengetegen követték: a legnagyobbak közül Békéssy Béla, Zulawszky Béla és Szántay Jenő.

Pósta is megsebesült, egy lövedék megrongálta a csípőízületét. A kórházban tudta meg, hogy ezalatt fia született. Orvosként tisztában volt azzal, hogy sebesülése a vívókarrierje végét jelentheti, de nem adta fel. A gyógyterápiát Santelli mester vállalta, és Pósta – rendkívül rövid idő alatt – nemcsak hogy teljesen felépült, hanem ismét magas szinten vívhatott. Budapesten telepedett le, Kolozsvár pedig elvesztette legjobb vívóját.

Célja a párizsi olimpián való részvétel volt, ám az út Párizsig rögösnek bizonyult. Egy konfliktus miatt megszakadt a kapcsolata Italo Santellivel. Az edzések folytonosságát a Budapesti Egyetemi Atlétikai Club (BEAC) vívómestere, dr. Gerentsér László jelentette. Kolozsvári mesterével ismét együtt dolgozhatott az olimpiai sikerek érdekében.

Gerentsér munkájának értékét emelte, hogy ismerete a Santelli-iskola stílusbeli sajátosságait, és ehhez olyan edzésrendszert dolgozott ki, amellyel Pósta képességeinek fejlődését a legjobban elősegítette. Ennek bizonyítéka az 1923-as országos kardbajnokságon elért második hely volt.

Az 1924-es párizsi olimpiára – Pallavicini György, a vívósövetség elnöke közbenjárásának köszönhe-

tően – a tör és a kard küzdelemeibe is neveztek a magyar vívókat. A legnagyobb gondot ismét a bíráskodás jelentette. Sovány vigasz volt a közönség szimpátiája a magyar csapat iránt, amely sohasem háborgott a bírói ítéletek ellen. Pedig nagyrészt ellenük ítélezett a zsűri. Emellett a magyarok mindig bementek, ha tust kaptak.

A tör csapat versenyében megszületett a csoda: Magyarország bronzérmét szerzett. A kardverseny döntőjében viszont a zsűri „elbánt” a magyarokkal. Pósta visszaemlékezése szerint:

„A tetejében az általunk zsűrielnöknek kért és pártatlansága miatt megbízható két francia a döntő magyar–olasz mérkőzés elől egyszerűen eltűnt!

Be kellett érnünk a belga Anspachhal, aki viszont olyan kiváló vívóteoretikus, hogy egész pontosan tudta, mikor ítéltet parádruposznak egy közönséges belevágást – ha történetesen mi csináltunk például egy pengetámadásos egyenes vágást, s olasz ellenfelünk ijedten és rosszul belehajított, avagy mikor minősíthetett passzészúrásnak egy becsületes oldalvágást –, ha véletlenül Berti adta az egyik olasznak.”

Hiába vezetett végig Magyarország, a zsűri kiereszkolta a 8:8-as végeredményt, és a jobb tusarány miatt Olaszország kaphatta az aranyérmét.

Az utolsó reményt az aranyéremre a kard egyéni döntője jelentette a magyar csapat számára. A döntőbe három magyar versenyző, Garai, Schenker és Pósta jutott. Ők sportszerűen, de eléggé együgyű módon, keresztbe verték egymást, míg az olasz versenyzők leadták a csörtéket a legesélyesebb versenyzőjüknek, Oreste Pulitinak. A színjáték annyira rosszul sikerült, hogy Kovács György magyar sportvezető óvása után a zsűri kizárta Pulitit. Az olaszok felháborodtak, és visszaléptek. Végül a meglehetősen kaotikus döntő végén a francia Roger Ducret, illetve Garai János és Pósta ugyanannyi győzelmet szerzett, így az úgynevezett „szétvívás” következett köztük.

Miután Garai elvesztette a csörtéit, az aranyérmét az utolsó Pósta–Ducret asszó döntötte el. És itt Pósta megmutatta, miért ő a világ legjobbja. Az eredmény: 4:0 az ő javára, Ducret pedig mindegyik tust hangoosan bementa.

Póstát olimpiai bajnokká avatták!